

28. Medlemsforslag om udbud af tekstilaffald (2023-0392024)

Medlemsforslag

Det foreslås,

1. at Borgerrepræsentationen pålægger Teknik- og Miljøforvaltningen i samarbejde med Økonomiforvaltningen at vende tilbage med en indstilling om forslag til krav, der kan indgå i et kommende udbud af tekstilaffald indsamlet fra Københavns Kommunes husholdninger med henblik på at sikre, at det indsamlede tekstilaffald ikke senere i værdikæden kan ende i tredjeverdenslande som fx i Afrika, Sydamerika eller Asien.

(Stillet af Enhedslisten, Socialdemokratiet, Det Konservative Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Venstre, Alternativet og Dansk Folkeparti)

Motivering

Der har i medier været fortalt om adskillige eksempler på, at tøj fra Danmark og andre vestlige lande ender i tredjeverdenslande. Kun en mindre del genbruges i de lande, mens meget brændes af på åben mark, hvilket giver voldsomme forureningsproblemer og øger CO₂-udledningen. Eller efterlades i store bunker fx på strande, hvorfra det skyller ud i vandet og blandt andet bidrager til forurening med plastik samtidig med, at strandene bliver ødelagt af de store bunker. Se vedhæftede bilag.

Københavns Kommune har gode erfaringer med at gå forrest. Det kan vi også gøre i denne sag.

Derfor foreslås det, at det kommende udbud af tekstilaffald ikke kun skal indeholde de krav, sociale klausuler mv., som Københavns Kommune normalt stiller. Men i det omfang det er lovligt, også krav om:

- At tøj der kan genbruges, ikke må sendes til andre lande, men skal genbruges så tæt på København som muligt, for at nedbringe CO₂-aftryk fra transport.
- At tekstilaffald der kan genanvendes skal genanvendes.
- At tekstilaffald der ikke kan genbruges eller genanvendes skal sendes til forbrænding i det mest miljøvenlige og CO₂-besparende kraftvarmeanlæg i EU/EØS.
- At der skal være kædeansvar for den leverandør, Københavns Kommune indgår kontrakt med, så de skal kunne dokumentere, hvad der sker med det tekstilaffald, de håndterer. De skal betale en bod, såfremt de ikke kan dokumentere, at kravene overholdes.

Beslutning

Borgerrepræsentationens beslutning i mødet den 12. oktober 2023

Medlemsforslaget blev vedtaget uden afstemning.

Bilag

Bilag 1 - DR: Ghana til EU: Jeres brugte tøj er en 'miljømæssig katastrofe' hos os

Bilag 2 - Globalnyt: Afrika har svært ved at slippe for uønsket genbrugstøj

Ghana til EU: Jeres brugte tøj er en 'miljømæssig katastrofe' hos os

Handlen med genbrugstøj er stor på Kantamanto Market i Accra, Ghanas hovedstad. Billedet er fra november sidste år. (Foto: © FRANCIS KOKOROKO, Ritzau Scanpix)

LÆS OP ORDBOG TEKST

AF

Kasper Mosholm Thulstrup

En delegation fra Ghana har været i Bruxelles med et opråb til Europa - vi drukner i jeres aflagte og usolgte tøj.

Gruppen, der blandt andet tæller tøjhandlere, kalder udviklingen for en miljømæssig katastrofe. [Det skriver den britiske avis The Guardian.](#)

De ghanesiske tøjhandlere vil især gerne have gjort noget ved mængden af nyt tøj, som modeindustrien producerer, men aldrig får solgt.

Hver uge ender cirka seks millioner stykker tøj på Kantamanto Market i Ghanas hovedstad, Accra, som er blandt verdens største genbrugstøjmarkeder.

På markedet bliver en del af tekstilerne solgt videre, men en stor del af det ender også i gigantiske affaldsbunker langs Accras kyst.

- Det vokser i havet - skildpadder kan ikke komme ind til stranden, korallerne dør og fiskere kan ikke fiske. Det er en miljømæssig katastrofe, siger Solomon Noi, affaldsansvarlig i Accra, til The Guardian.

Delegationen mener, der skal laves EU-regler, så der automatisk bliver sendt penge til de lande, som ender med at håndtere genbrugstøjet i sidste ende.

FACEBOOK TWITTER KOPIER LINK

Afrika har svært ved at slippe for uønsket genbrugstøj

Genbrugstøj fra Vesten kan ende med at forurene eller udkonkurrere lokale producenter i Afrika. Flere lande har forsøgt sig med et forbud, men de fleste er blevet presset til at opgive det.

En kvinde kommer med nye varer til Ghanas største marked, Kantamanto

Foto: Jonathan Torgovnik/Getty Images

Thomas Jazrawi

11. januar 2022

Aflagt tøj fra velhavende personer i Vesten til fattige afrikanere. Det lyder som en god idé, men der er meget, som tyder på, at disse ordninger skader mere, end de gavner.

Det er opfattelsen hos mange i Ghana. Centralt i hovedstaden Accra ligger landet største tøjmarked, Kantamanto, hvor det bugner med tøjboder. En stor del af tøjet er genbrug fra Vesten, men kvalitet er ofte ringe.

Det betyder, at bunker af tøj ikke kan sælges videre og ender på lossepladser eller i havet.

“Noget af tøjet er af polyester og syntetiske stoffer, der ryger i havet og kvæler fisk og marinelivet der,” fortæller Roberta Annan, som er Goodwill ambassadør for FN og stifter af African Fashion Foundation, [til Deutsche Welle](#).

Den amerikanske organisation OR Foundation vurderer, at 15 millioner stykker brugt tøj ankommer til Ghana hver uge.

Fast fashion

Ikke så langt fra Kantamanto ligger der et kæmpe bjerg af skrald, hvor en stor del er kasserede tekstiler. Det ligger ud til kysten, så noget af skraldet ender i havet. De skadelige kemikalier i tøjet gør dermed skade på vandmiljøet, fortæller Justice Adoboe fra Ghana Water and Sanitation Journalists Network (GWJN) til Deutsche Welle. Det er en lokal organisation, som ønsker at sætte fokus på bagsiden af genbrugseventyret.

Udfordringen har rødder i fast fashion, og den måde mode fungerer på i vesten. Modetøj er jo specifikt afgrænset til en periode, indtil en ny trend tager over. Samtidigt er meget tøj produceret, så det ikke holder til særlig mange ture i vaskemaskinen.

Eksempelvis køber hver dansker omkring 16 kilo tøj om året, og det billigste tøj bliver ifølge Forbrugerrådet Tænk blot brugt 7-8 gange. En del af tøjet er imidlertid ikke egnet til genbrug. Omkring 90.000 tons tekstiler bliver [ifølge Dansk Kompetencecenter for Affald og Ressourcer](#) årligt kasseret i Danmark. Ubrugeligt brugt tøj havner også i Afrika. Når containere med genbrugstøjet ankommer til Accra, er der rift om den bedste kvalitet, men omkring 40 procent af de mange ton brugt tøj bliver kasseret, vurderer OR Foundation.

Rwanda straffet for forbud

Noget af det genbrugstøj, der ender i Afrika, er med til at give lokale sælgere et levebrød, men det presser samtidig den lokale tekstilproduktion. Det har fået flere afrikanske lande til at overveje et forbud mod importen.

Tidligere arbejdede det Østafrikanske Fællesskab (EAC) henimod at indføre et forbud mod modtagelse af det brugte tøj fra Vesten fra 2019. Det blev imidlertid ikke til det store, da det tiltag var meget upopulært i USA.

De amerikanske myndigheder reagerede ved at true med at fratage dem favorable handelsbetingelser. Disse betingelser er under ordningen Africa Growth and Opportunity Act (EAC), der sørger for, at en lang række lande i Afrika slipper for at

betale told, når de eksporterer varer til USA. Truslerne fik Kenya, Tanzania og Uganda til at ændre kurs. Men Rwanda holdt fast og indførte et forbud i 2018.

USA reagerede ved at fratage landet fordelene under AGOA, hvilket er ret exceptionelt. Normalt skal der betydeligt mere til for, at nationer mister fordelene. Rwanda er faktisk det eneste land, som er blevet trukket ud af ordningen som følge af "handelsbarrierer" for import af brugte tekstiler, som det lyder i den [seneste opgørelse om AGOA](#) denne januar. Lige nu er der ti lande i Afrika syd for Sahara, der har mistet fordelene, og det er typisk som følge af brud på menneskerettigheder eller politisk vold.

"USA's højeste udenrigspolitiske mål i Afrika handler tilsyneladende ikke så meget om menneskerettigheder og demokratisk frihed, som at beskytte små, lyder det fra Garth Frazer, som er professor på University of Toronto, i [en kronik i The Conversation](#)

Den nye amerikanske administration under Joe Biden har [ekskluderet](#) Etiopien, Guinea og Mali fra AGOA blandt andet på grund af brud på menneskerettigheder og mangelfuld retssikkerhed, men ikke inkluderet Rwanda igen.

Rettelse: Vi skrev i den oprindelige artikel, at 90.000 tons tekstiler ender i forbrændingen. Der er ifølge DAKOFA tale om, at 90.000 tons tekstiler bliver kasseret som almindeligt affald årligt. Omkring to tredjedele af dette ender i forbrændingen.